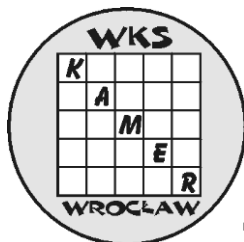

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Część I

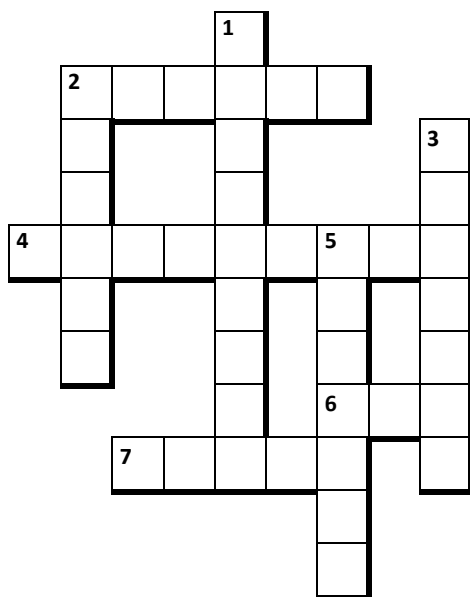

XVIII SZARADZIARSKIE MISTRZOSTWA WROCLAWIA

Wrocław, 29 kwietnia 2023 r.

EKSPIERWIASTKI 3 2,5 2 1,5 1 0,5

W miejscu pewnych pierwiastków w tablicy Mendelejewa kiedyś można było znaleźć inne – w niektórych przypadkach zmieniła się tylko nazwa, w innych odkrycie pierwiastka nie zostało uznane. Do diagramu należy wpisać pierwiastki o podanych symbolach.

Poziomo:

- 2) Cp (dziś Lu, l.a. = 71; nazwa upamiętniała matkę Andromedy).
- 4) Ku (l.a. = 104, dziś w jego miejscu Rf).
- 6) Ha (l.a. = 105, obecnie znajdziesz tu Db).
- 7) Xe (l.a. = 54), kiedyś pisany jak po łacinie.

Pionowo:

- 1) Es (l.a. = 99, dawna, spolszczona pisownia).
- 2) Cb (l.a. = 41dziś Nb; skojarz z odkryciem Ameryki).
- 3) Lw (dziś Lr, l.a. = 103, obecnie w spolszczonej pisowni).
- 5) Tc (l.a. = 43) – w jego miejscu można było kiedyś zobaczyć Ma (mazur).

Jacek Wojaczyński

KALAMBUR 1

Ricci Gibsona – w skórze jest ona (Więcej, gdyś opalona).

Jacek Wojaczyński

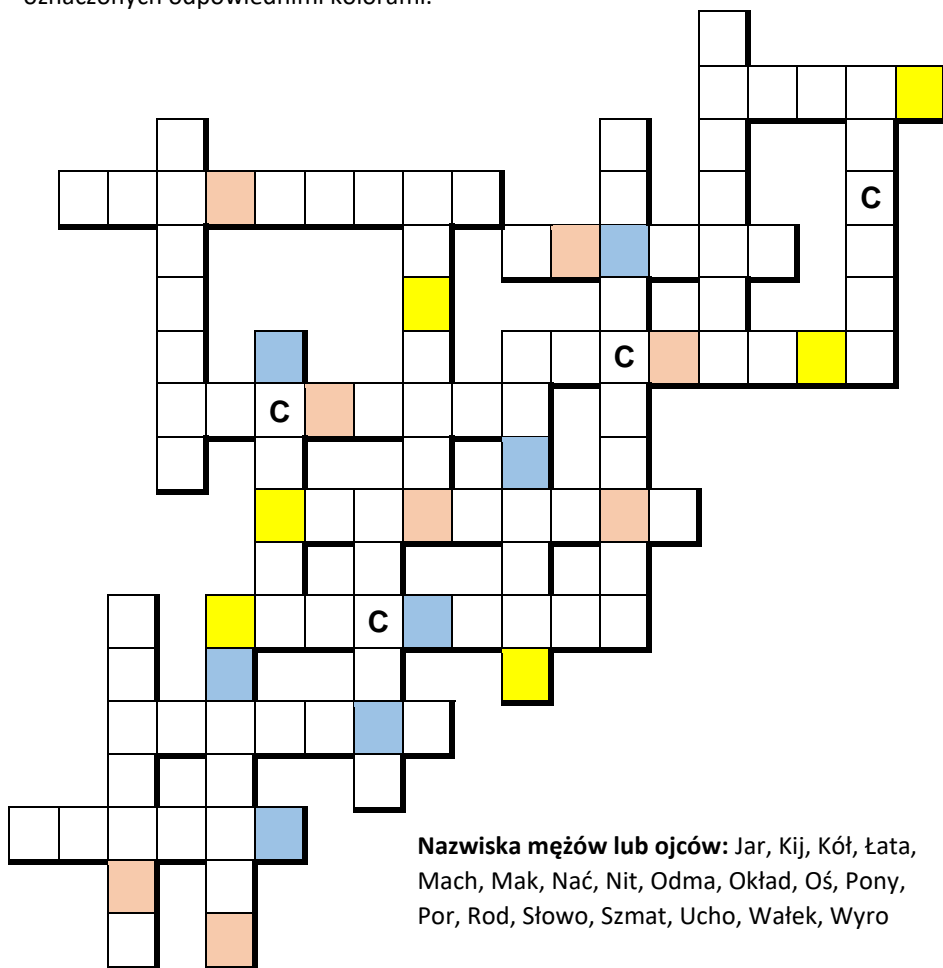
Imię i nazwisko:

Punktacja:

Podpis jury:

ŻONY I CÓRKI 6 4 2 1

Joanna Kulmowa, Ewa Szelburg-Zarembina, Kazimiera Iłkawicówna, Zuzanna Ginczanka – te damy polskiej literatury łączy to, że ich nazwiska utworzone zostały z nazwisk mężów lub ojców przez dodanie odpowiednich końcówek. Dziś ta tradycja nieco zanikła, spróbujmy do niej nawiązać chociaż w poniższej krzyżówce. Jak mogłyby się nazywać żony lub córki panów o poniższych nazwiskach? Wyrazy wpisywane do diagramu (ujawniono w nim wszystkie litery **C**) to także słowa o innym znaczeniu (niekoniecznie rzeczowniki!), np. Wyga – Wyżyna, Miech – Mieszanka, Faja – Fajowa. Dodatkowe (niepunktowane) rozwiązanie - nazwiska córek lub żon panów Alki, Muchy i Wdy, można będzie odczytać rzędami w polach oznaczonych odpowiednimi kolorami.

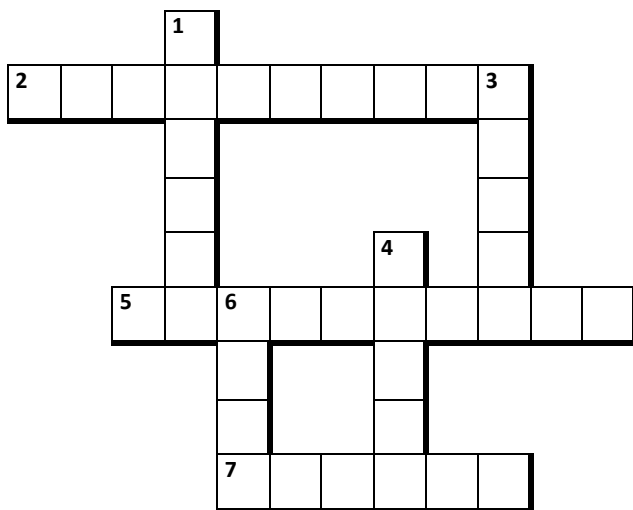

Nazwiska mężów lub ojców: Jar, Kij, Kół, Łata, Mach, Mak, Nać, Nit, Odma, Okład, Oś, Pony, Por, Rod, Słowo, Szmat, Ucho, Wałek, Wyro

Jacek Wojaczyński

Z KOŃCÓWKĄ LUB BEZ 3 2 1

Niekiedy spośród dwóch znanych osób noszących to samo nazwisko jedna używa go w wersji z odpowiednią „córczaną” końcówką, a druga – bez, np. Zofia Kucówna - Włodzimierz Kuc; Renata Kretówna - Jarosław Kret; Barbara Ludwizanka - Olaf Ludwig. Do diagramu należy wpisać krótsze wersje odgadniętych nazwisk.

- 1) Hanna (aktorka)/Piotr (kaznodzieja).
- 2) Tola (aktorka)/Joseph (reżyser, scenarzysta).
- 3) Elżbieta (aktorka)/Aneta (aktorka).
- 4) Hanka (aktorka i piosenkarka)/Lech (aktor).
- 5) Aleksandra (aktorka)/Rafał (aktor).
- 6) Jadwiga (dyskobolka)/Bronisława (poetka, ps. Papusza).
- 7) Karin (piosenkarka)/Hanna (aktorka).

Początkowe litery nazwisk: **M, O, S, S, W, Z, Z**

Jacek Wojaczyński

METAMORFOZA 2

K	U	R	D	E	J	
					1	Z
5						C
6		4				R
					3	A
			2			N
S	Z	A	T	A	N	

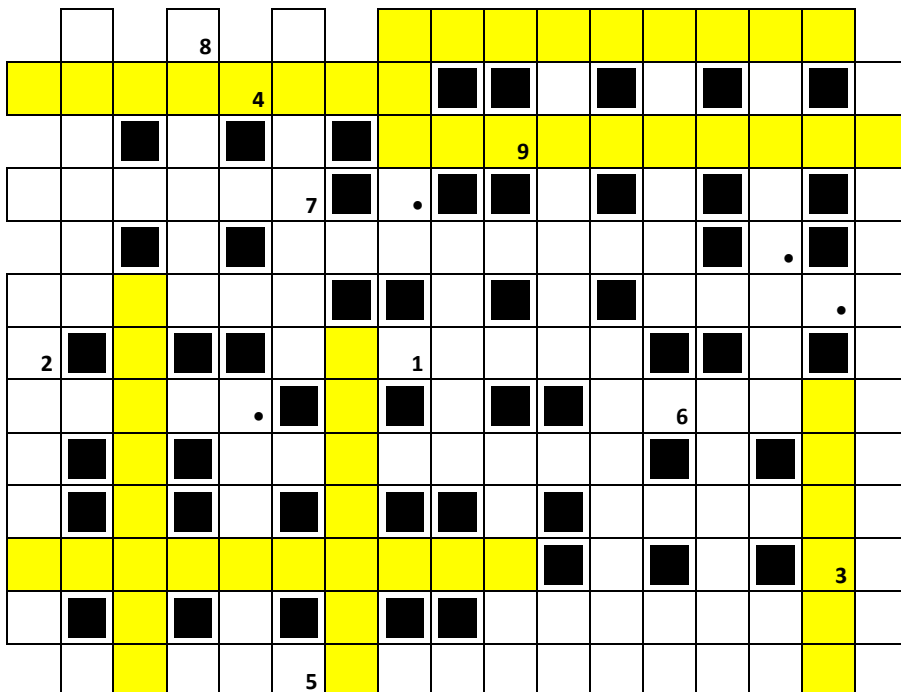
W słowie **KURDEJ** należy zmienić literę z zaznaczonego pola na inną, a następnie przenieść litery do kolejnego rzędu, tak aby wraz z ujawnioną literą utworzyły nowy wyraz. Postępując tak dalej należy dojść do słowa **SZATAN**. Wyrazy przejściowe to rzeczowniki pospolite w mianowniku liczby pojedynczej. Litery z pól ponumerowanych od 1 do 6 utworzą rozwiązanie pomocnicze.

Barbara Kurdej-Szatan to polska aktorka filmowa i teatralna.

Adam Dengler

JOLKA 6 4 2 1

W żółte pola należy wpisać 7 nazwisk znanych ludzi zawierających zlepek FF (amerykański aktor, włoski reżyser, polski historyk, francuski kompozytor, francuski reżyser, bohater komedii Moliera, francuski konstruktor). W polach z kropką występują litery charakterystyczne dla polszczyzny. Dodatkowe (niepunktowane) rozwiązanie powstanie po wypisaniu liter z pól z numerami 1-9.

W przypadkowej kolejności:

- aparat fotograficzny bez kliszy
- broń palna z karetką
- cennik jak taksy
- chwilowa zachcianka
- ciąg pokoi, komnat
- dzielnica Krapkowic z fabryką butów
- fok lub bezan
- gamoń, ciamajda
- kompost lub saletrzak

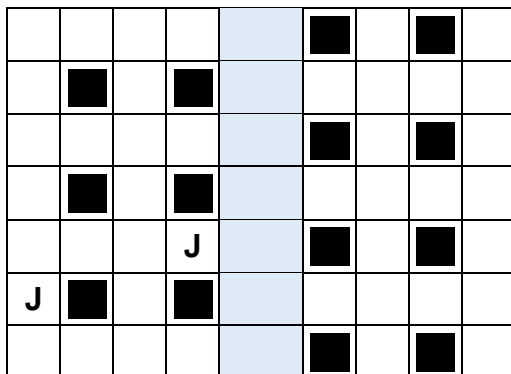
- leśna nimfa
- melodia w zegarze
- miasto kojarzące się z bezsennością
- modlitwa przed wschodem słońca
- najemni pracownicy folwarku jak część Poznania
- na królika dla magika
- owsik wyniosły
- państwo w Himalajach
- ponowny wybór

- powtórzenie fragmentu utworu muzycznego
- przeciwnik Państw Centralnych w I wojnie światowej
- taniec lub kawalerzysta
- wielkolud
- zakrzywiony wypiek
- za rok ma po raz 3. gościć olimpijczyków
- znana firma z Wroniek

Adam Dengler

JOLKA 4 3 2 1

Określenia podano w przypadkowej kolejności. Ujawniono wszystkie spółgłoski J. W kolorowe pola wpisuje się od jednej do czterech liter, które czytane od góry do dołu utworzą rozwiązanie.

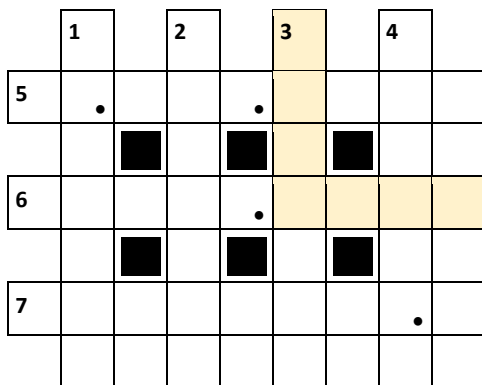

- dolna część szynki
- górnicze narzędzie
- jedno z Wielkich Jezior
- miasto na Cyprze
- rodzina włoskich lutników
- sklepowa lada
- składnik ceny
- strzelec wyborowy
- tkanina na plandeki
- topiona na wiosnę
- wyborcza lub konkursowa

Adam Dengler

WYBIERANKA OSOBOWA 4 3 2 1

Z każdego wyrażenia należy wybrać kilka kolejnych liter (co najmniej dwie końcowe pierwszego słowa i co najmniej dwie początkowe drugiego) i ułożyć z nich wyrazy (określenia osób) wpisywane do diagramu, np. **warany zmarzlucha** – marynarz. W polach z kropką występuje taka sama samogłoska. Litery w kolorowych polach, czytane rzędami, utworzą rozwiązanie pomocnicze.

Poziomo:

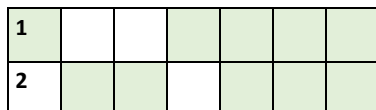
- 5) kontrakt szeregowca.
- 6) czekan linoskoczek.
- 7) atelier admirała.

Pionowo:

- 1) portrecik majora.
- 2) telewizor kapitana.
- 3) sekator szalbierza.
- 4) dossier bartnika

Adam Dengler

LOGOGRYF 2 1

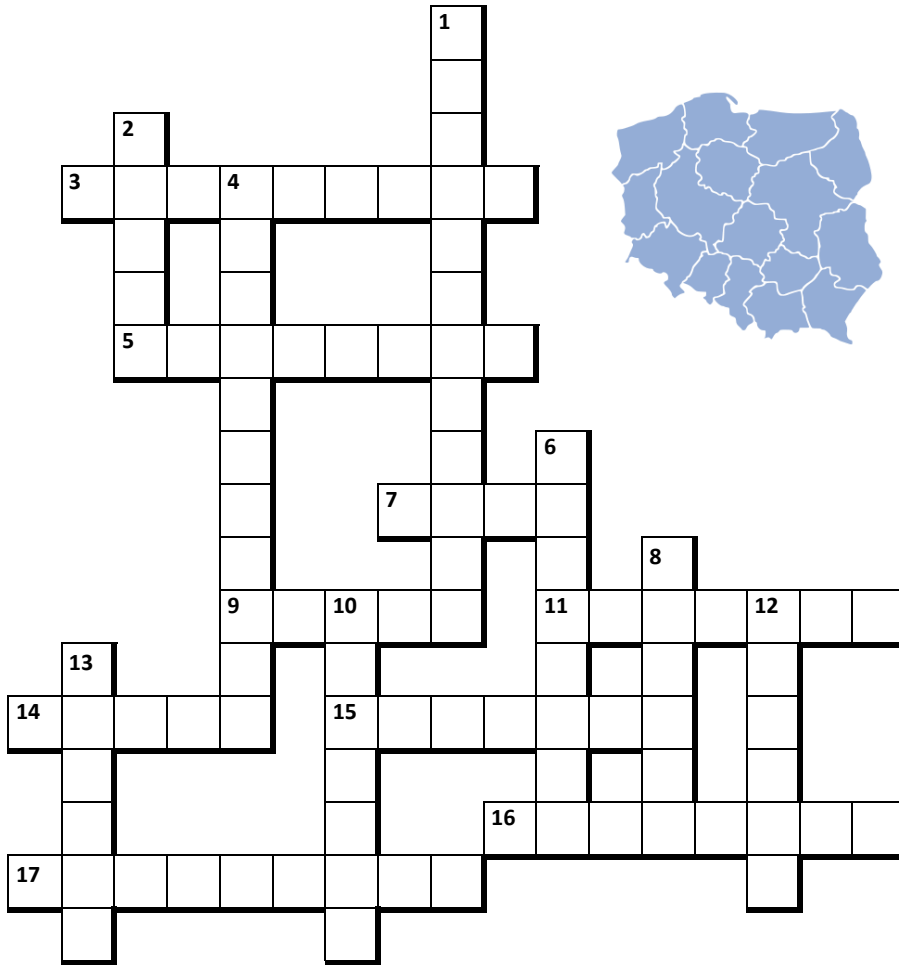
Poziomo wpisuje się czasowniki w trybie rozkazującym. Rozwiązaniem jest tytuł filmu.

- 1) ubierz ładnie córeczkę na apel!
- 2) użycie swoich zębów jadowych!

Jacek Wojaczyński

TRIANGULACJA 5 4 3 2 1

Do diagramu wpisuje się nazwy obecnych lub byłych miast wojewódzkich. Podano ich przybliżone odległości w linii prostej od 3 innych miast.

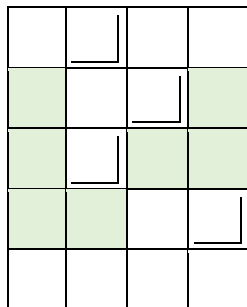
Poziomo:

- 3) Kraków 290 km, Olsztyn 180 km, Warszawa 140 km.
 5) Szczecin 140 km, Warszawa 390 km, Wrocław 350 km.
 7) Bydgoszcz 80 km, Kraków 410 km, Łódź 240 km.
 9) Kielce 190 km, Poznań 210 km, Zielona Góra 220 km.
 11) Białystok 120 km, Gdańsk 340 km, Katowice 310 km.
 14) Kraków 380 km, Poznań 360 km, Wrocław 410 km.
 15) Łódź 50 km, Warszawa 170 km, Wrocław 130 km.
 16) Białystok 430 km, Kielce 130 km, Rzeszów 210 km.
 17) Gdańsk 430 km, Lublin 440 km, Poznań 190 km.

Pionowo:

- 1) Kielce 130 km, Koszalin 360 km, Opole 210 km.
 2) Olsztyn 150 km, Poznań 190 km, Zielona Góra 290 km.
 4) Białystok 380 km, Bydgoszcz 270 km, Kraków 100 km.
 6) Gdańsk 280 km, Poznań 280 km, Rzeszów 250 km.
 8) Katowice 250 km, Łódź 200 km, Szczecin 220 km.
 10) Gdańsk 140 km, Rzeszów 430 km, Wrocław 380 km.
 12) Kielce 140 km, Rzeszów 140 km, Warszawa 150 km.
 13) Gdańsk 240 km, Lublin 410 km, Opole 210 km.

ANAGRAM Z METAMORFOZY 1 + 1 + 1

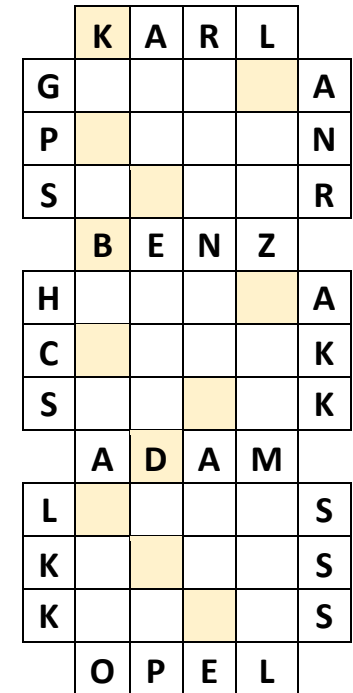
Odgadnięte wyrazy należy wpisać do rzędów diagramu, tak aby powstała metamorfoza, a następnie ułożyć z niej 2 anagramy (nazwę ptaka i owadów). Podobnie z liter, które znajdują się w kolorowych polach należy utworzyć 2 7-literowe anagramy (nazwę owada i ptaków).

♦ kawa zbożowa ♦ maszyna tartaczna ♦ pseudonim internauty ♦ służą do szycia ♦ skorupiaki dla himalaisty

Wiesław Sokołowski

METAMORFOZY 1 + 1 + 1

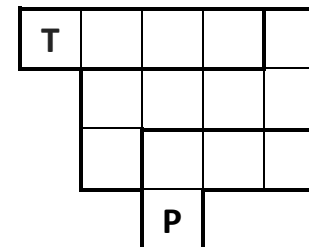
W wyrazie **KARL** należy zmienić literę z zaznaczonego pola na inną, a następnie przenieść litery do kolejnego rzędu, żeby z ujawnionymi literami utworzyły nowe słowo (rzeczownik pospolity). W ten sposób należy dojść do słowa **OPEL**.

Jacek Wojaczyński

Adam Dengler

PANTROPA 1

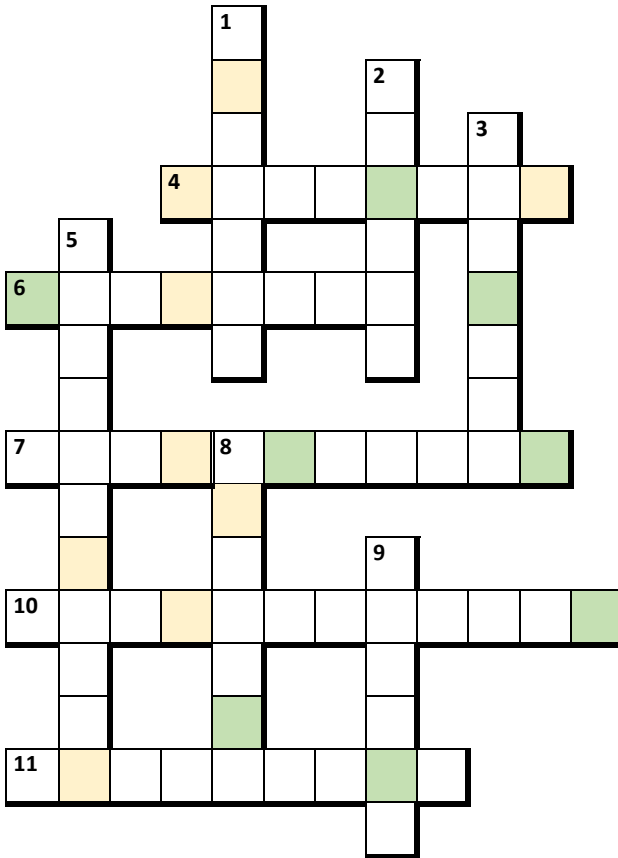
Dopisane litery, czytane rzędami, utworzą aktualne rozwiązanie.

- prążkowana tkanina jedwabna lub bawełniana (szukaj wśród broni)
- tkanina wełniana o skośnym splocie (jak jedna ze sportowych aren)
- gruba tkanina wełniana o marszczonej powierzchni (metagram też jest nazwą tkaniny)

Jacek Wojaczyński

KASA Z PRZYMRUŻENIEM OKA 4 3 2 1 +1

W zadaniu wykorzystano potoczne określenia okrągłych kwot pieniędzy, np. definicja „do kupienia w sklepie akwarystycznym za 20 zł” określałaby hasło „ryby dwudyszne”. Z liter, które znajdują się w kolorowych polach, należy ułożyć dwa słowa określone jako: urządzenie zaprojektowane do wypłacania wyłącznie banknotów 1000-złotowych (po ich wprowadzeniu do obiegu) oraz dolegliwość, której leczenie NFZ wycenił na 10 zł dziennie. Stanowią one dodatkowe rozwiązanie.

Poziomo:

4) przedstawiciel „radiowej” rodziny, charakteryzujący się posiadaniem 1000 zł.

6) gdy ktoś cienko śpiewa, bo zapłacono mu jedynie 10 zł.

7) przystosowany do palenia plikami banknotów z wizerunkiem Kopernika (przed denominacją).

10) ludzie, którzy dzięki programowi 500+ częściowo wyrwali się z marginesu społecznego.

11) melonik?

Pionowo:

1) niedożywione, mimo że warte 1000 zł?

2) dawna waluta jak bezogonkowe szczypczyki (P100).

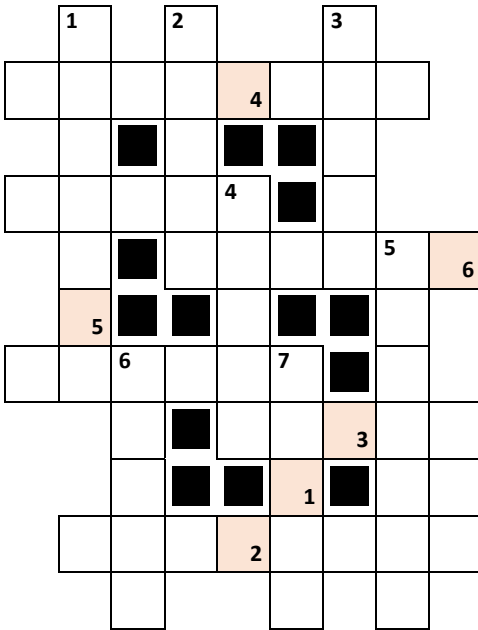
3) Tysiąców (szukaj na Opolszczyźnie).

5) 100 zł wpłacane regularnie za miejsce postojowe dla roweru.

8) piekarze zarabiający 1000 zł dziennie dzięki ciężkiej pracy (aż serce wali).

9) tysiączłotowe kwoty wsadzone w układ hamulcowy.

Jacek Wojaczyński

ALTERNATYWY 4 3 1

Wyrazy poziome to nazwiska aktorów, grających w serialu „Alternatywy 4”, odgadnięte na podstawie podanych ról. Litery z pól ponumerowanych dodatkowo od 1 do 6, wypisane kolejno, utworzą rozwiązanie pomocnicze.

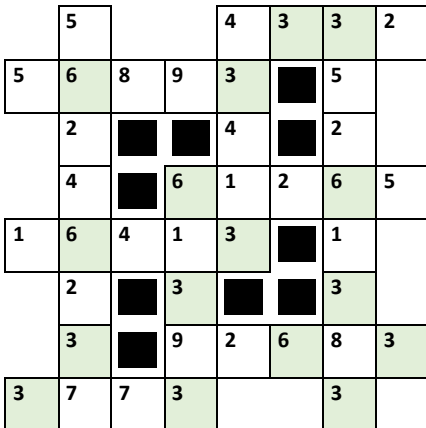
Poziomo (kolejność przypadkowa):

- * docent Zenobiusz Furman
- * Elżbieta Kolińska-Kubiak
- * Jan Winnicki
- * Stanisław Anioł
- * Tadeusz Kubiak
- * Zygmunt Kotek

Pionowo:

1) zakrapiana impreza.	3) dojrzała postać owada.	6) eskimoska tódź.
2) pańszczyźniany lub matorolny.	4) miasto z Monciakiem.	7) Stany Zjednoczone – dolary, Rosja – ?
	5) gra prowadzona przez krupiera.	

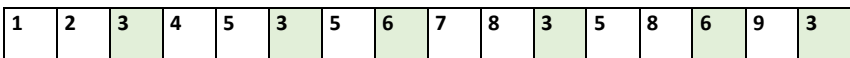
Adam Dengler

Z DZIEWIĘCIU LITER 4 2 1

Takim samym liczbom w diagramie odpowiadają takie same litery, które przeniesione do dolnej kratownicy zgodnie z numeracją utworzą niepunktowane rozwiązanie. W kolorowych polach powinny znaleźć się samogłoski. W diagramie występuje jedno imię, pozostałe słowa to rzeczowniki pisane małą literą.

Adam Dengler

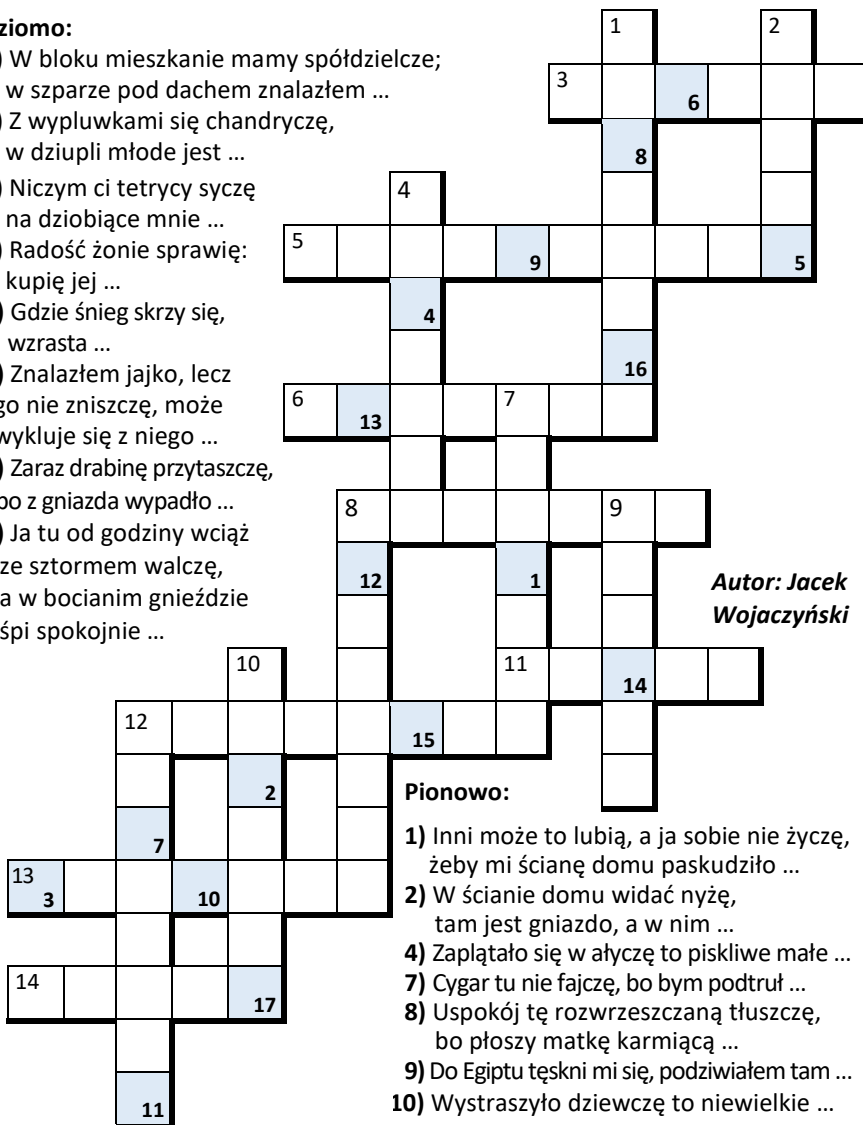

PISKLETA 4 3 2 1 +1

W krzyżówkach pojawiają się nazwy piskląt ptaków, choć niektóre dość rzadko, bo można mieć wątpliwości, jak powinny wyglądać: emię, flaminżę, nandzię, piecuszczę, słończę? W krzyżówce występują właśnie takie mniej oczywiste słowa, które należy odgadnąć uzupełniając podane dwuwiersze. Litery z kolorowych pól z numerami od 1 do 17 utworzą jeszcze trzy takie nazwy; dodatkowy punkt można uzyskać za podanie nazw odpowiadających im dorosłych ptaków.

Poziomo:

- 3) W bloku mieszkanie mamy spółdzielcze;
w szparze pod dachem znalazłem ...
- 5) Z wypluwkami się chandrycę,
w dziupli młode jest ...
- 6) Niczym ci tetrycy syczę
na dziobiące mnie ...
- 8) Radość żonie sprawię;
kupię jej ...
- 11) Gdzie śnieg skrzy się,
wzrasta ...
- 12) Znalazłem jajko, lecz
go nie zniszczę, może
wykluje się z niego ...
- 13) Zaraz drabinę przytaszczę,
bo z gniazda wypadło ...
- 14) Ja tu od godziny wciąż
ze sztormem walczę,
a w bocianim gnieździe
śpi spokojnie ...

**Autor: Jacek
Wojaczyński**

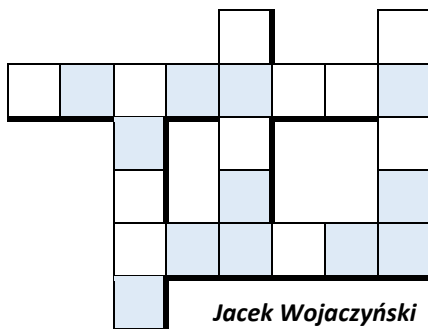
Pionowo:

- 1) Inni może to lubią, a ja sobie nie życzę,
żeby mi ścianę domu paskudziło ...
- 2) W ścianie domu widać nyżę,
tam jest gniazdo, a w nim ...
- 4) Zaplątało się w ałyczę to piskliwe małe ...
- 7) Cygar tu nie fajczę, bo bym podtruł ...
- 8) Uspokój tę rozwrzeszczaną tłuszczę,
bo płoszy matkę karmiacą ...
- 9) Do Egiptu tęskni mi się, podziwiałem tam ...
- 10) Wystraszyło dziewczę to niewielkie ...

- 12) W inkubatorze jajko umieszczę, może wykluje się z niego ...

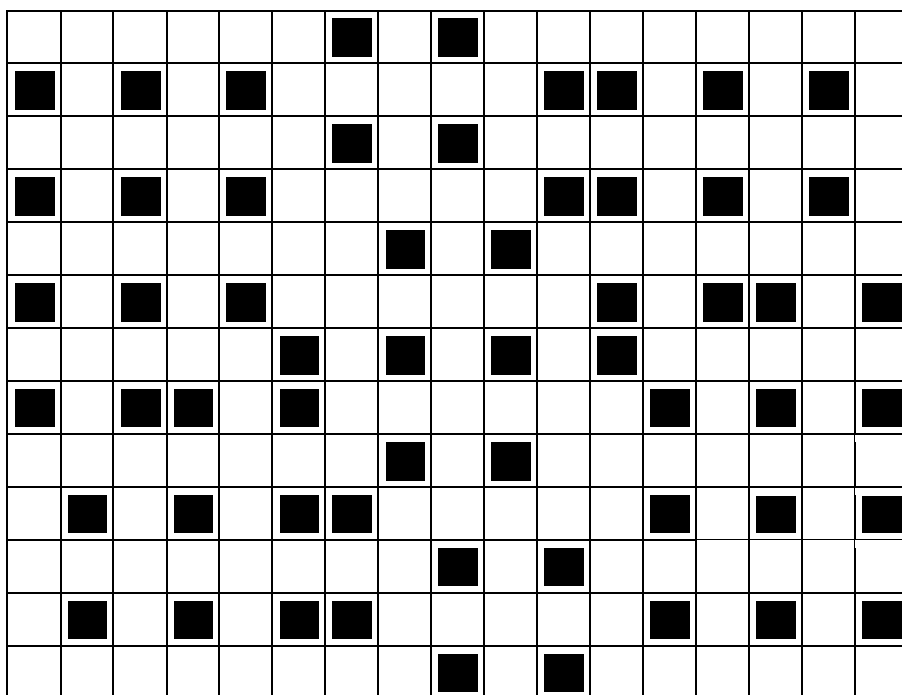
WIĘCEJ PISKŁĄT 3 2 1

Niektóre nazwy piskląt są identyczne, jak czasowniki w pierwszej osobie lp, np. kurczę, wilżę, pluszczę. Do diagramu należy wpisać 5 takich słów, tak aby w kolorowych polach znalazły się samogłoski.

SYNTEZA 5 4 3 2 1

Do diagramu należy wpisać podane wyrazy oraz nazwy dziesięciu polskich miast zawierające jedną samogłoskę, tak jak Ełk, Gdańsk czy Rzgów.

Słowa 4-literowe: płat, szwy

Słowa 5-literowe: alasz, estry, łgarz,
rybak, steak, upiór

Słowa 6-literowe: alegat, arkoza, Czarna,
Kórnik, Maciuś, obrona,
owsiki, świerk, tkanka

Słowa 7-literowe: Iwiczna, konkurs, kręgarz,
kształt, rankery, Zagórze

Słowa 8-literowe: korytarz, opisanie,
smykałka, Wieniawa

Słowa 9-literowe: akwizytor, czuprynka

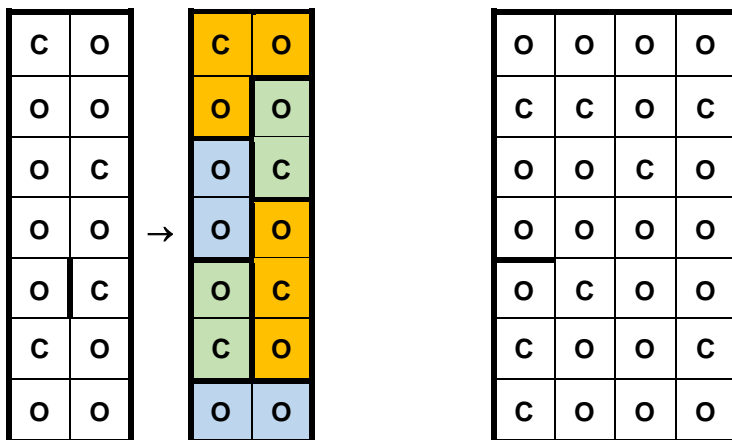
Adam Dengler

MIESZANINA GAZOWA 4

Prostokątny diagram w symboliczny sposób przedstawia zbiornik zawierający mieszaninę 3 gazów: tlenu (O_2), tlenku węgla (CO) i dwutlenku węgla (CO_2). Należy podzielić tę figurę na części składające się z dwóch lub trzech kratek, reprezentujące odpowiednie cząsteczki, tak aby spełnione były następujące warunki:

- cząsteczek O_2 , CO i CO_2 powinno być tyle samo
- jednakowe cząsteczki nie mogą się stykać bokiem (rogiem mogą)
- w cząsteczce CO_2 nie ma wiązania tlen-tlen, czyli kratki z literami O nie stykają się ze sobą, a jej kształt może być liniowy (tak jak jest w rzeczywistości) lub kątowy.

Przykładowe rozwiązanie dla mniejszego diagramu pokazano z lewej strony.

Jacek Wojaczyński

ANAGRAM 2

NH₄Cl	Th
-------------------------	-----------

Rozwiązaniem jest jednowyrazowe określenie osoby rozpoczynające się literą M.

Adam Dengler

SŁOWNICZEK

W zadaniach niniejszego zestawu nie występują (między innymi) słowa:

ćmówka – gatunek storczyka

oreada – nimfa górską

Kobosko – Michał, polityk

tetraaryloporfiryra – barwny związek chemiczny

kreton – rodzaj tkaniny

Toma – Katarzyna, szachistka